

Hjorth Rosenfeldt

Wat verborgen is

Vertaald
door
Geri de Boer

2011
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De man was geen moordenaar.

Dat hield hij zichzelf voor terwijl hij de dode jongen van de helling af sleepte: ik ben geen moordenaar.

Moordenaars zijn misdadigers. Moordenaars zijn slechte mensen. Hun ziel is door donkerte verslonden, om allerlei redenen omhelzen en verwelkomen ze het duister en wenden ze het licht hun rug toe. Hij was niet slecht.

Integendeel.

Had hij de laatste tijd niet juist het tegendeel bewezen? Had hij zijn eigen gevoelens, zijn eigen wil niet bijna volledig opzijgezet, en zichzelf haast geweld aangedaan ten behoeve van anderen? De andere wang toegekeerd, dat had hij gedaan. Was zijn aanwezigheid hier, in de volstrekte verlatenheid van deze drassige laagte, met die dode jongen, niet eens te meer een bewijs dat hij het goede wilde doen? Het goede móést doen. Dat hij nooit meer weg zou gaan.

De man stond even stil om uit te blazen. Ook al was hij jong, de jongen was zwaar. Goed getraind. Uren in de sportschool. Maar het was niet ver meer. Hij greep de broekspijpen, die ooit wit waren geweest, maar die in het donker welhaast zwart leken, stevig vast en begon weer te trekken. Wat had de jongen gebloed!

Ja, iemand doden was verkeerd. Vijfde gebod: Gij zult niet doden. Maar er waren uitzonderingen. De Bijbel riep op veel plaatsen op tot doden uit rechtvaardigheid. Er waren mensen die het verdienden. Verkeerd kon goed zijn. Niets was absoluut.

En als het niet uit egoïsme gebeurde, als het verlies van een mensenleven anderen zou redden, anderen een kans zou geven, hun een leven zou geven, dan kon zo'n daad toch onmogelijk slecht zijn? Als het doel goed was?

De man stopte bij het kleine vennetje met zijn donkere water. Normaal was dat een poeltje, slechts een paar meter diep, maar de regen van de laatste tijd had de grond verzadigd, en nu was het uitgegroeid tot een heus meertje in de met bomen en struiken begroeide laagte.

De man boog voorover en pakte de jongen beet bij de schouders van zijn T-shirt. Met veel moeite kreeg hij het levenloze lichaam half overeind. Heel even keek hij recht in de ogen van de jongen. Wat was zijn laatste gedachte geweest? Had hij er überhaupt nog een gehad? Begreep hij dat hij doodging? Vroeg hij zich af waarom? Dacht hij aan alles wat hij in zijn korte leven niet had kunnen doen of aan wat hij juist wel had gedaan?

Het maakte niet uit.

Waarom kwelde hij zichzelf zo, meer dan noodzakelijk?

Hij had geen keus.

Hij kon niet weglopen.

Niet nog eens.

Toch twijfelde hij. Maar nee, ze zouden het niet begrijpen. Niet vergeven. Niet, zoals hij, de andere wang toekeren.

Hij duwde de jongen achteruit en het lichaam viel met een luide plons in het water. De man, niet voorbereid op het geluid in de donkere stilte, sprong verschrikt op.

Het lichaam van de jongen zonk weg in het water en verdween.

De Man die geen Moordenaar was liep terug naar zijn auto, die op het bosweggetje geparkeerd stond, en ging naar huis.

‘Politie Västerås, Klara Lidman.’

‘Ik wilde mijn zoon als vermist opgeven.’

De vrouw klonk haast verontschuldigend, alsof ze niet goed wist of ze wel aan het juiste adres was of niet echt verwachtte dat ze haar zouden geloven. Klara Lidman trok een notitieblok naar zich toe, ook al werd het gesprek opgenomen.

‘Hoe is uw naam?’

‘Lena. Lena Eriksson. Mijn zoon heet Roger. Roger Eriksson.’

‘Hoe oud is uw zoon?’

‘Zestien. Ik heb hem sinds gistermiddag niet meer gezien.’

Klara noteerde de leeftijd en begreep dat ze dit bericht voor onmiddellijke actie moest doorgeven. Dat wil zeggen, als hij echt vermist was.

‘Hoe laat gistermiddag?’

‘Hij ging om vijf uur de deur uit.’

Tweeëntwintig uur geleden. Tweeëntwintig uren die belangrijk waren bij een vermissing.

‘Weet u waar hij toen heen ging?’

‘Ja, naar Lisa.’

‘Wie is Lisa?’

‘Zijn vriendin. Ik heb haar vandaag gebeld, maar hij was daar gisteravond om tien uur weggegaan, zei ze.’

Klara streepte de dubbele 2 door en verving ze door 17.

‘Waar ging hij toen heen?’

‘Dat wist ze niet. Naar huis, dacht ze. Maar hij is niet thuis

geweest. De hele nacht niet. En nu is alweer bijna de hele dag voorbij.’

En je belt nu pas, dacht Klara. De vrouw aan de andere kant van de lijn leek niet erg ontdaan, viel haar nu op. Eerder bedrukt. Gelaten.

‘Lisa – hoe heet ze nog meer?’

‘Hansson.’

Klara noteerde de naam.

‘Heeft Roger een mobiele telefoon? Hebt u geprobeerd hem te bellen?’

‘Ja, maar hij neemt niet op.’

‘En u hebt geen idee waar hij naartoe kan zijn? Hij kan niet bij een vriend hebben overnacht of zoiets?’

‘Nee, dan had hij gebeld.’

De vrouw zweeg even en Klara nam aan dat haar stem het begaf, maar toen ze een zuigend inhaleren aan de andere kant van de lijn hoorde, begreep ze dat de vrouw een lange trek van haar sigaret had genomen. Ze blies de rook uit.

‘Hij is gewoon weg.’

De droom kwam elke nacht.

Die liet hem niet met rust.

Altijd dezelfde droom, dezelfde verlamrende angst. Het irriteerde hem. Maakte hem waanzinnig. Sebastian Bergman was daar te goed voor. Beter dan wie ook wist hij wat dromen betekenden; beter dan wie ook zou hij boven deze koortsige resten van het verleden moeten kunnen staan. Maar hoe goed hij er ook op was toegerust, hoe bewust hij zich ook was van de eigenlijke betekenis van de droom, hij kon niet voorkomen dat hij erdoor werd gegrepen. Het was alsof de droom het inwendige snijpunt raakte van wat hij wist dat die betekende en wat hij was.

4:43 uur.

Het begon licht te worden. Sebastian had een droge mond. Had hij geschreeuwd? Waarschijnlijk niet, want de vrouw naast hem was niet wakker geworden. Ze ademde rustig en hij zag dat haar lange haar een naakte borst half bedekte. Sebastian strekte zonder erbij na te denken zijn licht verkrampde vingers uit. Hij was eraan gewend dat hij na de droom wakker werd met een gebalde rechtervuist. Hij probeerde intussen wel op de naam te komen van de slapende schoonheid aan zijn zijde.

Katarina? Karin?

Ze had het 's avonds vast wel een keer gezegd.

Kristina? Karolin?

Niet dat het echt wat uitmaakte – hij was niet van plan haar ooit weer op te zoeken –, maar het wroeten in zijn geheugen

droeg bij aan het verjagen van de laatste, sluierachtige overblijfselen van de droom, die nog in al zijn zintuigen leek vast te zitten.

De droom die hij al meer dan vijf jaar in zich had. Elke nacht dezelfde droom, dezelfde beelden. Zijn hele onderbewuste werkte ingespannen aan wat hem overdag niet lukte: zijn schuld inlossen.

Sebastian kwam langzaam uit het bed, onderdrukte een geeuw en pakte zijn kleren van de stoel waar hij ze een paar uur geleden op had gelegd. Terwijl hij zich aankleedde, bekeek hij ongeïnteresseerd de kamer waarin hij de nacht had doorgebracht. Een bed, twee witte wandkasten, waarvan één met een spiegeldeur, een eenvoudig wit nachtkastje van Ikea met daarop een wekker en het tijdschrift *Må Bra* – ‘Voel je goed’ – en naast de stoel waar hij net zijn kleren van af had gehaald een tafeltje met een foto van een omdeweeks kind en wat prulletjes. Aan de wanden, die een gladde makelaar ongetwijfeld als ‘roomkleurig’ had gepresenteerd, maar die gewoon vuilbeige waren, hing nietszeggende reproductiekunst. De kamer was als de seks die ze er hadden gehad: fantasieloos en een beetje saai, maar functioneel. Dat was het altijd. Helaas duurde de bevrediging niet erg lang.

Sebastian sloot zijn ogen. Dit was altijd het pijnlijkste moment: de overgang naar de werkelijkheid. De gevoelsmatige U-bocht. Dit moment kende hij heel goed. Hij concentreerde zich op de vrouw in het bed, vooral op de tepel die zichtbaar was. Hoe heette ze ook alweer?

Hij wist dat hij zich had voorgesteld toen hij met de drankjes kwam; dat deed hij altijd. Nooit wanneer hij vroeg of de plaats naast haar vrij was, of vroeg of hij haar iets te drinken mocht aanbieden. Altijd wanneer hij het glas voor haar neerzette.

‘Ik heet Sebastian, trouwens.’

En wat zei zij toen? Iets met een K; dat wist hij heel zeker. Hij maakte de riem van zijn broek vast. Een licht metalig gerammel van de gesp.

‘Ga je weg?’ Haar stem nog schor van de slaap, haar ogen zoekend naar de wekker.

‘Ja.’

‘Ik dacht dat we nog samen zouden ontbijten. Hoe laat is het?’

‘Bijna vijf uur.’

De vrouw steunde op haar ene elleboog. Hoe oud was ze? Tegen de veertig? Ze streek een plukje haar uit haar gezicht. De slaap trok zich terug en maakte plaats voor het besef dat de ochtend niet zo zou worden als ze het zich had voorgesteld. Hij was stilletjes opgestaan, had zich aangekleed en had willen weggaan zonder haar wakker te maken. Ze zouden niet samen ontbijten en relaxed babbelend *Dagens Nyheter* lezen, geen zondags wandelingetje maken. Hij zou haar niet beter willen leren kennen en niet nog eens bellen, wat hij ook zei.

Dat wist ze. Daarom zei hij alleen maar: ‘Dag.’

Sebastian gokte niet op een naam. Hij wist niet eens meer zeker of die met een K begon.

De ochtendschemering lag stil over de straat. Alle geluiden leken gedempt, alsof niemand de nog slapende voorstad wakker wilde maken. Zelfs het verkeer op de Nynäsväg, een stukje verderop, leek voorzien van een eerbiedige sordino. Op het kruispunt stopte Sebastian bij het straatnaambord. De Varpaväg. Ergens in Gubbängen, Zuid-Stockholm. Een flink eind van huis. Ging de metro al zo vroeg? Op de heenweg hadden ze een taxi genomen. Ze waren gestopt bij een 7-Eleven en hadden brood gekocht voor het ontbijt; ze had niets in huis, had ze bedacht. Want hij wilde toch wel blijven ontbijten? Brood en sap hadden ze gekocht, samen. Nou ja, hoe bestond het? Hoe heette dat mens nou toch? Sebastian toog op weg over de verlaten straat.

Hij had haar gekwetst, hoe ze ook heette.

Over veertien uur zou hij daar in Västerås mee doorgaan. Hoewel – dat was anders; die vrouw kon hij niet meer raken.

Het begon te regenen.

Wat een kloteochtend.

In Gubbängen.

Alles liep spaak. Er lekte water in de schoenen van hoofdinspecteur Thomas Haraldsson, zijn radio was dood en hij was de anderen, met wie hij een keten in de zoekactie vormde, kwijtgeraakt. De zon scheen hem recht in de ogen, zodat hij moest turen om niet over de scheuten en wortels te struikelen die hier onregelmatig uit het lage terrein omhoogstaken. Haraldsson vloekte zachtjes en keek op zijn horloge. Over ruim twee uur begon Jenny's lunchpauze in het ziekenhuis. Ze zou in de auto stappen, naar huis rijden en hopen dat hij al thuis was. Maar dat zou hem niet lukken. Hij zou nog in dit verdomde bos zitten.

Haraldsson zakte dieper weg met zijn linkervoet. Hij voelde hoe het koude water door zijn kniekousen in zijn molières werd gezogen. In de lucht lag al de vluchtige warmte van het voorjaar, in het water beet de winterkou zich nog vast. Hij huiverde, maar kreeg zijn voet weer omhoog en vond vaste grond. Haraldsson keek om zich heen. Het oosten moest die kant op zijn. Bevonden de dienstplichtigen zich daar niet? Of de scouts? Maar misschien was hij wel 360 graden gedraaid en het benul waar het noorden was helemaal kwijtgeraakt. Een stukje verderop zag hij echter een heuveltje, en hij besefte dat daar droge grond was, een klein paradijsje in deze natte hel. Hij ging die kant op. Zijn voet zakte weer weg. De rechter ditmaal. Dat was verdomme het toppunt.

Alles was de schuld van Hanser.

Hij had hier niet tot aan zijn kuiten nat hoeven te worden als Hanser niet had willen laten zien hoe daadkrachtig en sterk ze

was. En dat moest ze wel, want ze was verdomme niet eens een echte diender. Ze was zo'n jurist die iedereen stiekem had weten te passeren en chef was geworden zonder vuile handen te krijgen of, zoals hij, natte voeten.

Nee, als het aan Haraldsson had gelegen was dit heel anders aangepakt. Natuurlijk, die knul was al sinds vrijdag verdwenen en volgens de regels was het juist om het zoekgebied uit te kammen, vooral omdat een van de informanten had gesproken over 'nachtelijke activiteiten' en 'licht in het bos' in de buurt van het Listakärr-moeras het afgelopen weekend. Maar Haraldsson wist uit ervaring dat dit een algehele oefening in zinloosheid was. Die knul zat in Stockholm zijn ongeruste moeder uit te lachen. Hij was zestien. Zulke dingen doen zestienjarige jongens: hun moeder uitlachen.

Hanser.

Hoe natter Haraldsson werd, hoe meer hij een hekel aan haar kreeg. Zij was het ergste wat hem was overkomen. Jong, aantrekkelijk, succesvol, met politieke relaties – een exponent van de nieuwe, moderne politie.

Ze had hem gedwarsboomd. Toen ze haar eerste bijeenkomst met de politie van Västerås hield, besefte Haraldsson dat zijn carrière abrupt ten einde was gekomen. Hij had naar de baan gesolliciteerd; zij had hem gekregen. Ze zou minstens vijf jaar chef blijven. Zijn vijf jaar. Zijn ladder omhoog was weggetrokken. Nu raakte zijn carrière langzaam afgevlakt, en het leek slechts een kwestie van tijd voordat de daling zou inzetten. Het was bijna symbolisch dat hij nu tot aan zijn knieën in de stinkende klei stond in een bos op enkele kilometers afstand van Västerås.

'STRAKS GEZELLIG LUNCHEN' had ze hem vanmorgen met grote letters ge-sms't. Dat betekende dat Jenny in de lunchpauze naar huis kwam om seks met hem te hebben; vanavond zouden ze dan nog één of twee keer vrijen. Zo was hun leven momenteel. Jenny was in behandeling voor hun kinderloosheid en had samen met de dokter een schema opgesteld om de kans op bevruchting zo groot mogelijk te maken. Vandaag was zo'n optimale dag. Van-

daar het sms'je. Haraldsson was er dubbel over. Aan de ene kant vond hij het fijn dat hun seksleven de laatste tijd met honderden procenten was gestegen, dat Jenny hem altijd wilde. Aan de andere kant kon hij niet aan het gevoel ontkomen dat het haar eigenlijk niet om hem ging, maar om zijn sperma. Zonder kinderwens zou ze nooit op het idee komen om in de lunchpauze voor een vluggertje naar huis te gaan. Het had allemaal iets fokkerigs. Zodra er een eitje aan zijn tocht naar de baarmoeder begon, waren ze net konijnen. En tussendoor ook, eerlijk gezegd, gewoon voor de zekerheid. Maar nooit meer voor het genot, nooit meer voor de intimiteit. Waar was de passie gebleven? De wellust? En nu zou ze in de lunchpauze thuiskomen in een leeg huis. Hij had haar misschien, voordat hij wegging, moeten bellen om te vragen of hij zich moest aftrekken en een potje in de koelkast moest zetten. Het ergste was dat hij niet zeker wist of Jenny dat wel zo'n slecht idee zou vinden.

Het was zaterdag begonnen.

Rond een uur of drie had de alarmcentrale een gesprek doorverbonden met de politie van Västerås. Een moeder had haar zestienjarige zoon als vermist opgegeven. Omdat het om een minderjarige ging, kreeg de melding de hoogste prioriteit. Geheel conform de regels.

Helaas bleef de prioritaire melding tot zondag liggen, toen een patrouille opdracht kreeg er iets mee te doen. Dat leidde ertoe dat twee geüniformeerde agenten om een uur of vier bij de moeder op bezoek gingen. Ze namen haar melding nog een keer door en voerden hem op in hun protocol toen hun dienst er later die avond op zat. Nog altijd was er geen actie ondernomen, behalve dat er nu twee keurige, identieke meldingen van dezelfde vermissing waren. Allebei ook nog voorzien van de hoogste prioriteit.

Pas op maandagochtend, toen Roger Eriksson al 58 uur vermist was, merkte de dienstdoende commandant dat er nog niets met de melding was gedaan. Helaas liep een vergadering over het

voorstel voor de nieuwe uniformen van de rijkspolitie uit, zodat Haraldsson de weggeschoven zaak pas maandag na de middagpauze kreeg toebedeeld. Toen hij de datum van ontvangst zag, dankte Haraldsson zijn gelukkige gesternte dat die patrouille zondagavond bij Lena Eriksson op bezoek was geweest. Dat er alleen nog maar een rapport was geschreven, hoefde zij immers niet te weten. Nee, de politie was zondag al serieus aan het werk gegaan, maar dat had nog niets opgeleverd. Dat was de versie waaraan Haraldsson zich wenste te houden.

Haraldsson beseftte dat hij wel wat nieuwe informatie moest hebben voordat hij met Lena Eriksson ging praten, dus hij probeerde het vriendinnetje van de jongen, Lisa Hansson, aan de telefoon te krijgen, maar ze was nog op school.

Hij keek het strafregister na op Lena Eriksson en haar zoon Roger. Tegen Roger was een paar keer aangifte gedaan over kruiemeldiefstallen. De laatste ruim een jaar geleden en moeilijk in verband te brengen met zijn verdwijning. Over de moeder stond er niets in.

Haraldsson belde de gemeente en kwam erachter dat Roger op het Palmlöv zat.

Niet best, dacht Haraldsson.

Het Palmlöv College was een particuliere middelbare school met een internaat erbij. Wat de studieresultaten betrof gold het als een van de beste scholen van het land. Er zaten begaafde en gemotiveerde leerlingen met rijke ouders op. Ouders met contacten. Er zou een zondebok worden gezocht voor het feit dat het onderzoek niet meteen op gang was gekomen, en dan zag het er niet best uit als hij op de derde dag nog niets had bereikt. Haraldsson besloot alle andere dingen opzij te zetten. Zijn carrière stond al stil, en het was dom om nog meer te riskeren.

Dus werkte Haraldsson de hele middag aan een stuk door. Hij ging naar het Palmlöv. De rector, Ragnar Groth, en de mentor van de klas van Roger Eriksson, Beatrice Strand, toonden zich allebei zeer ongerust en ontsteld toen ze vernamen dat Roger vermist werd, maar verder konden ze niet helpen. Er was in elk

geval voor zover zij wisten niets gebeurd. Roger had zich net zo gedragen als normaal, was zoals gebruikelijk op school geweest, had vrijdagmiddag een groot proefwerk Zweeds gehad, en volgens zijn klasgenoten was Roger daarna vrolijk naar huis gegaan.

Haraldsson had ook Lisa Hansson te pakken gekregen, de laatste die Roger vrijdagavond had gezien. Ze zat in een parallelklas, en werd Haraldsson aangewezen in de cafetaria van de school. Het was een lief, zij het wat alledaags meisje. Blond, steil haar, waarvan de pony met een eenvoudige haarspeld was vastgezet. De blauwe ogen niet opgemaakt. Een wit bloesje, tot het een-na-bovenste knoopje dichtgeknoopt, met een vest erover. Haraldsson moest, toen hij tegenover haar ging zitten, onmiddellijk denken aan de pinkstergemeente. Of aan dat meisje in die serie, *De witte steen*, die in zijn jeugd op tv was. Hij vroeg of ze iets uit de cafetaria wilde hebben. Ze schudde haar hoofd.

‘Vertel eens over vrijdag, toen Roger bij je was.’

Lisa keek hem aan en haalde haar schouders een beetje op.

‘Hij kwam om halfzes of zo, we zaten op mijn kamer, keken tv en tegen tien uur ging hij naar huis. Hij zei in elk geval dat hij naar huis ging...’

Haraldsson knikte. Vierenhalf uur op haar kamer. Twee zestienjarigen. Keken tv – ja, dat kon ze hem natuurlijk proberen wijs te maken. Of had hij gewoon last van zijn eigen milieu? Hoe lang was het geleden dat Jenny en hij een avond tv hadden zitten kijken, zonder een vluggertje tijdens de reclame? Maanden.

‘Gebeurde er verder niks? Jullie hebben geen ruzie of onenigheid of zo gehad?’

Lisa schudde haar hoofd. Ze beet op een niet-aanwezige duimnagel. De nagelriem was ontstoken, zag Haraldsson.

‘Is hij al eens eerder zo verdwenen?’

Lisa schudde haar hoofd opnieuw.

‘Niet dat ik weet, maar we waren nog niet zo lang samen. Hebben jullie niet met zijn moeder gepraat?’ Haraldsson dacht even dat ze hem beschuldigde, maar besefte toen dat dat natuurlijk

niet zo was. Hansers schuld. Zij had ervoor gezorgd dat hij aan zichzelf twijfelde.

‘Dat hebben andere politiemensen gedaan, maar we moeten met iedereen praten. Om een totaalbeeld te krijgen.’ Haraldsson schraapte zijn keel. ‘Hoe zit het met Roger en zijn moeder? Geen problemen daar?’

Lisa haalde haar schouders weer op. Haraldsson vond haar uitdrukkingmogelijkheden wat beperkt: hoofdschudden en schouderophalen.

‘Hadden ze ruzie?’

‘Dat zal wel. Af en toe. Ze had het niet op de school.’

‘Op deze school?’

Lisa knikte bij wijze van antwoord.

‘Ze vond het een bekakte school.’

Daar heeft ze verdomme gelijk in, dacht Haraldsson.

‘Rogers vader, woont die hier in de stad?’

‘Nee. Ik weet niet waar hij woont. Ik weet ook niet of Roger het wel weet. Hij praat nooit over hem.’

Haraldsson maakte een aantekening. Interessant. De zoon was misschien vertrokken om op zoek te gaan naar zijn roots. Om de confrontatie met zijn afwezige vader aan te gaan. En hield dat geheim voor zijn moeder. Er waren wel vreemdere dingen voorgevallen.

‘Wat denkt u dat er met hem is gebeurd?’

Ze onderbrak Haraldssons gedachten. Hij keek haar aan en zag voor het eerst dat ze bijna in tranen was.

‘Ik weet het niet. Maar hij duikt waarschijnlijk wel weer op. Misschien is hij gewoon naar Stockholm gegaan of zo. Je weet wel, een beetje avontuur.’

‘Waarom zou hij dat doen?’ Haraldsson keek naar haar oprecht vragende gezicht. De niet-gelakte, afgebeten nagel tussen de ongestifte lippen. Nee, het pinkstermeisje begreep vast niet waarom, maar Haraldsson raakte er steeds meer van overtuigd dat deze vermissing eigenlijk een weglopen was.

‘Soms krijg je rare ideeën, die op dat moment heel goed lijken.

Hij duikt vast wel weer op, dat zul je zien.’ Haraldsson glimlachte overtuigend en vertrouwenwekkend, maar hij zag dat Lisa het niet zo opvatte.

‘Zeker weten,’ voegde hij eraan toe.

Voordat hij wegging, vroeg hij Lisa een lijstje te maken van Rogers vrienden en kennissen. Lisa zat lang na te denken, schreef toen iets op en gaf hem het papiertje. Twee namen: Johan Strand en Erik Heverin. Eenzame jongen, dacht Haraldsson. Eenzame jongens lopen weg.

Toen Haraldsson die maandagmiddag in de auto stapte, had hij toch een tevreden gevoel over de dag. Het gesprek met Johan Strand had evenwel niets nieuws opgeleverd. De laatste keer dat Johan Roger had gezien, was toen de school vrijdag uitging. Voor zover hij wist, zou Roger ’s avonds naar Lisa gaan. Hij had geen idee waar hij daarna naartoe gegaan kon zijn. Wat Erik Heverin betrof: die had kennelijk langdurig verlof. Zes maanden in Florida. Hij was al zeven weken weg. De moeder van de jongen had een consultancyopdracht in de Verenigde Staten en het hele gezin ging mee. Sommige mensen treffen het, dacht Haraldsson, en hij probeerde zich te herinneren naar welke exotische plaatsen zijn eigen werk hem had gebracht. Dat seminar in Riga was het enige waar hij zo gauw op kon komen, maar toen had hij de helft van de tijd buikgriep gehad, en wat hij zich vooral herinnerde, was hoe irritant leuk zijn collega’s het hadden gehad terwijl hij boven een blauwe plastic emmer hing.

Maar zoals gezegd: Haraldsson was toch heel tevreden. Hij had verschillende sporen gevolgd, en het belangrijkste was: hij had een mogelijk conflict tussen moeder en zoon gevonden, dat erop duidde dat dit binnenkort geen politieaangelegenheid meer zou zijn. Had de moeder in haar melding niet gezegd dat hij ‘ervandoor ging’? Ja, zeker wel. Haraldsson wist nog dat hij daarop reageerde toen hij de bandopname hoorde. Haar zoon ‘vertrok’ of ‘verdween’ niet, hij ‘ging ervandoor’. Duidde dat er niet op dat hij het huis in een kwaai stemming had verlaten? Een deur die dichtsloeg voor een ietwat gelaten moeder. Haraldsson wist het

steeds zekerder: de knaap was in Stockholm zijn blik aan het veruimen.

Maar voor de zekerheid wilde hij even langs Lisa's huis rijden om bij een paar deuren aan te bellen. Hij was van plan zich een beetje te laten zien, zodat een paar mensen hem zouden herkennen voor het geval dat iemand zich afvroeg hoe het onderzoek verliep. Misschien had iemand Roger zelfs gezien, liefst op weg naar het centrum en het station. En dan naar de moeder om nog wat druk uit te oefenen over hoe vaak ze eigenlijk ruzie hadden. Goed plan, vond hij zelf, en hij startte de auto. Zijn mobiele telefoon ging. Een snelle blik op het display deed hem verkillen. Hanser.

'Wat nou weer?' mompelde Haraldsson, en hij zette de motor weer uit. Zou hij het gesprek wegdrukken? Verleidelijk, maar misschien was de knaap terecht. Misschien wilde Hanser hem dat vertellen. Dat Haraldsson het de hele tijd al bij het rechte eind had gehad. Hij nam op.

Het gesprek duurde slechts achttien seconden en bestond van Hansers kant uit zes woorden.

'Waar zit je?' waren de eerste drie.

'In de auto,' antwoordde Haraldsson naar waarheid. 'Ik heb zojuist op de school van die knaap met de leraren en met zijn vriendin gesproken.'

Tot zijn grote ergernis hoorde Haraldsson dat hij in de verdediging ging. Zijn stem werd een beetje onderdanig, wat lichter. Verdomme, hij had alles gedaan wat hij moest doen.

'Kom onmiddellijk terug.'

Haraldsson stond op het punt uit te leggen waar hij naartoe wilde en te vragen wat er zo belangrijk was, maar hij kreeg de kans niet, want Hanser hing op. Verdomde Hanser. Hij startte de auto, keerde om en reed naar het bureau.

Daar wachtte Hanser hem op. Die kille ogen. Dat iets te perfecte blonde, golvende haar. Dat fraai zittende en ongetwijfeld dure mantelpakje. Ze had net een telefoontje gehad van een verontwaardigde Lena Eriksson, die zich afvroeg of er nog iets ge-

beurde, en nu vroeg ze zich dat zelf ook af: gebeurt er wel iets?

Haraldsson rapporteerde snel de activiteiten van de middag en wist daar in totaal vier keer bij te vermelden dat hij de zaak die dag pas na de middag had gekregen. Als ze zich bij iemand wilde beklagen, moest ze bij degenen zijn die weekenddienst hadden gehad.

‘Dat zal ik doen,’ zei ze kalm. ‘Waarom heb je mij niet geïnformeerd als je het gevoel had dat deze zaak was blijven liggen? Zulke dingen moet ik nou precies weten.’

Haraldsson voelde dat dit gesprek niet ging zoals hij wilde. Hij stond anderen maar de schuld te geven.

‘Dat gebeurt nou eenmaal. Ik kan toch niet naar je toe rennen zodra de machine een beetje hapert? Je hebt wel wat belangrijkers te doen.’

‘Belangrijker dan ervoor te zorgen dat er onmiddellijk wordt gezocht naar een vermist kind?’

Ze keek hem vragend aan. Haraldsson zweeg. Dit ging niet volgens plan. Helemaal niet volgens plan.

Dat was maandag. Nu stond hij met natte sokken in het moeras. Hanser had de hele artillerie erbij gehaald, de deuren langsgaan en in rijen het bos uitkammen, elke dag meer. Tot nu toe zonder succes. Gisteren was Haraldsson de provinciaal politiecommissaris tegengekomen, die ook in hun bureau zetelde, en had er op zorgeloze toon op gewezen dat dit niet goedkoop was. Er waren veel mensen vele uren aan het werk om een knaap te vinden die zich in de grote stad aan het amuseren was. Haraldsson had de reactie van de provinciaal commissaris niet goed kunnen peilen, maar als Roger terugkwam van zijn uitstapje, zou de man zich herinneren wat Haraldsson had gezegd. Dan zou hij inzien hoeveel geld Hanser had verspild. Haraldsson glimlachte toen hij daaraan dacht. De regels waren één ding, politie-intuïtie was iets heel anders. Dat kon je niet leren.

Haraldsson stopte, halverwege het heuveltje. Zijn ene voet was weer weggezakt. Flink, ditmaal. Hij trok hem op. Zonder schoen.

Hij zag nog net hoe de modder zich hongurig om zijn zwarte maat 43 sloot, terwijl zijn linkersok nog een paar millimeter koud water opzoog.

Nu had hij er verdomme genoeg van.

Zo was het welletjes.

Dit was de druppel.

Op zijn knieën, met zijn hand in de bagger, omhoog met die schoen. En dan ging hij naar huis. Laat die anderen hier maar zo'n klotezoekketen vormen. Hij moest zijn vrouw bevruchten.

Een taxirit en 380 kronen later stond Sebastian voor zijn flat aan de Grev Magnigata in Östermalm, de chique wijk van Stockholm. Hij had een hele tijd overwogen die van de hand te doen; de woning was duur en protserig, geknipt voor een succesvolle schrijver en lezinggever met academische achtergrond en een groot sociaal netwerk. Allemaal dingen die hij niet meer was of had. Maar alleen al de gedachte dat hij dan moest opruimen en inpakken en iets moest doen met alles wat hij al die jaren had verzameld was hem te veel. Dus had hij ervoor gekozen een groot deel van de flat gesloten te houden, en alleen de keuken, de logeerkamer en de kleinste badkamer te gebruiken. De rest bleef onaangeroerd. In afwachting van... tja, iets.

Sebastian wierp een snelle blik op zijn altijd onopgemaakte bed, maar besloot toch maar liever een douche te nemen. Warm en lang. De intimiteit van de nacht was allang weer vergeten. Had hij er verkeerd aan gedaan zo snel weg te gaan? Had ze hem nog een paar uur iets kunnen bieden? Meer seks was er vast wel van gekomen. En een ontbijt. Sap en brood. Maar dan? Het definitieve afscheid was onvermijdelijk. Het had toch niet anders kunnen aflopen. En dan was het maar beter het niet uit te stellen. Maar toch. Dat moment van saamhorigheid, dat hem heel even uit de put had gehaald, miste hij wel. Hij voelde zich alweer zwaar en leeg. Hoe lang had hij vannacht eigenlijk geslapen? Twee uur? Tweeënhalf? Hij zag zichzelf in de spiegel. Zijn ogen leken vermoeder dan anders, en hij zag dat hij binnenkort weleens naar de

kapper mocht. Misschien moest hij het eens goed laten millimeteren. Nee, dat zou hem te veel herinneren aan hoe hij vroeger was. En vroeger was niet nu. Nee, maar hij zou wel zijn baard kunnen laten trimmen, zijn haar laten bijknippen, misschien zelfs een paar plukjes laten blonderen. Hij glimlachte naar zichzelf, met zijn charmantste glimlach. Echt ongelooflijk dat dat werkt, dacht hij. Hij voelde zich opeens vreselijk moe. De U-bocht was voltooid, de leegte terug. Hij keek op zijn horloge. Misschien moest hij toch in elk geval even naar bed gaan. Hij wist dat de droom terug zou komen, maar op dit moment was hij te moe om zich daar druk om te maken. Hij kende zijn metgezel zo goed dat hij hem soms, de weinige keren dat hij sliep zonder erdoor gewekt te worden, warempel miste.

In het begin was dat niet zo. Toen de droom hem maandenlang had geplaagd, had Sebastian genoeg gekregen van het eeuwige wakker worden, genoeg van die voortdurende dans rondom doodsangst en ademnood, hoop en wanhoop. Hij begon royale slaapmutsjes te nemen. Probleemoplosser nummer één voor blanke mannen van middelbare leeftijd met een academische achtergrond en een gecompliceerd gevoelsleven. Een tijdje slaagde hij erin de droomslaap volledig te vermijden, maar al veel te gauw vond zijn onderbewuste een weg langs de alcoholversperring, dus om effectief te zijn moesten de slaapmutsjes steeds groter worden en steeds vroeger in de middag worden ingenomen. Ten slotte besepte Sebastian dat hij de slag verloren had. Hij stopte abrupt.

Wilde het toen laten uitzielen.

Het de tijd geven.

Laten genezen.

Werkte ook niet. Na weer een tijdje van voortdurend wakker worden begon hij zichzelf medicijnen voor te schrijven, iets wat hij zichzelf beloofd had nooit te zullen doen. Maar je kon je beloftes niet altijd houden, dat wist Sebastian uit eigen ervaring, en beter dan wie ook, vooral als je met de echt grote vraagstukken geconfronteerd werd. Dan moest je flexibeler zijn. Hij belde een paar oud-patiënten die het wat minder nauw namen en stofte zijn

receptenblok af. Het was een simpele deal. Ze deelden fiftyfifty.

De Gezondheidsraad reageerde natuurlijk: ze verbaasden zich over de hoeveelheden geneesmiddelen die hij plotseling voorschreef. Sebastian wist het allemaal te verklaren met enkele goed geconstrueerde leugens over ‘hervatte werkzaamheid’, ‘intensieve startfase’ en ‘stadium van uittesten’, maar hij breidde het aantal patiënten toch wat uit, zodat het niet al te veel opviel waar hij mee bezig was.

In het begin nam hij zijn toevlucht vooral tot Propavan, Prozac en Digesic, maar het effect daarvan was irritant kortstondig en Sebastian begon in plaats daarvan te experimenteren met Dolcontine en andere op morfine gebaseerde stoffen.

De Gezondheidsraad was wel zijn minste probleem, zou blijken. Die kon hij wel aan. Erger was het met de gevolgen van zijn geëxperimenteer. De droom verdween inderdaad. Maar dat deden ook zijn eetlust, de meeste van zijn lezingen en zijn libido – een voor hem volkomen nieuwe, beangstigende ervaring.

Maar het allerergst was toch de chronische versuftheid. Het was alsof hij geen hele gedachten meer kon vormen, alsof ze halverwege verschrompelden. Een betrekkelijk simpel, alledaags gesprek kon hij met enige moeite nog wel voeren, maar een discussie of een wat verdergaande redenering was volkomen onhaalbaar. Om nog maar te zwijgen van analyseren en conclusies trekken.

Voor Sebastian, wiens hele bestaan was gebaseerd op het ervaren van een intellect en voor wie de illusie van zijn eigen mescherpe denken het fundament van zijn zelfbeeld vormde, was dat verschrikkelijk. Een leven in verdoving – van pijn, ja, maar van nog zoveel meer, van het leven zelf, van het ervaren van zijn scherpte –, dat kon niet. Dus hij begreep dat hij moest kiezen: verpletterende angst, maar met hele gedachten, of een lusteloos, afgestompt leven vol onvolledige ideeën. Hij besepte dat hij hoe dan ook een hekel aan zijn bestaan zou hebben, dus hij koos voor de angst en stopte ook abrupt met zijn medicatie.

Daarna had hij geen alcohol meer aangeraakt, en ook geen drugs.